ZBIERKA ZÁKONOV
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Ročník 1960

Vyhlásené: 27.10.1960 Vyhlásená verzia v Zbierke zákonov Slovenskej republiky

Obsah tohto dokumentu má informatívny charakter.

152

VYHLÁŠKA
ministra financií
zo 6. októbra 1960
o finančných zdrojoch hospodárskych organizácií riadených národnými výbormi a o úhrade ich strát

Minister financií ustanovuje podľa § 11 zákona č. 83/1958 Zb. o úprave finančného plánovania a finančného hospodárenia národných podnikov a ostatných hospodárskych organizácií štátneho socialistického sektora po prerokovaní s ústrednými úradmi, národnými výbormi a vybranými podnikmi:

Prvá časť
ÚVODNÉ USTANOVENIE

§ 1

Nová metodika finančného hospodárenia sa stala významným nástrojom pre zvýšenie ekonomickej účinnosti riadenia, vytvorila podmienky pre rozšírenie účasti pracujúcich na riadení a pre maximálny rozvoj a využitie ich tvorivej aktivity a iniciatívy. Zvýšila záujem národných výborov, podnikov a všetkých pracujúcich na dobrom hospodárení a prispela k upevneniu chozrasčotu.

Nová metodika je tesne spojená s rozvojom výrobných síl a výrobných vzťahov, so sústavným zvyšovaním právomoci a zodpovednosti národných výborov a s prehlbovaním socialistickej demokracie. Je preto potrebné za účasti všetkých pracujúcich ďalej ju zdokonaľovať, zvyšovať jej účinnosť a odstraňovať zistené nedostatky.

§ 2

(1) Táto vyhláška sa vzťahuje na hospodárske organizácie štátneho socialistického sektora riadené národnými výbormi (ďalej len „podniky“). Podnikom sa rozumie aj vedúci podnik, združenie však len vtedy, ak vytvára svojou hospodárskou činnosťou finančné zdroje.

(2) Za výrobno-hospodársku jednotku alebo inú podobnú jednotku (ďalej len „hospodárska jednotka“) sa pre účely tejto vyhlášky považujú:

a) podnik priamo podriadený národnému výboru,

b) vedúci podnik s podriadenými podnikmi,

c) združenie s podriadenými podnikmi.

Ak sa hovorí v tejto vyhláške o vedúcom podniku, rozumie sa tým vedúci podnik vo funkcii nadriadeného orgánu, a pokiaľ sa výslovne neurčuje niečo iného, i združenie v tej istej funkcii.

Druhá časť
VŠEOBECNÁ ÚPRAVA FINANČNÉHO HOSPODÁRENIA

§ 3
Základné ustanovenie

Prostriedky z finančných zdrojov podnikov (zisk, odpisy základných prostriedkov a iné) sa

a) jednak odvádzajú do rozpočtu národného výboru, ktorý podnik riadi,

b) jednak používajú v prospech podnikov, a to buď priamo podnikmi, alebo ich priamo nadriadenými orgánmi.

Pritom podnik uspokojuje potreby v miere čo najväčšej z vlastných finančných zdrojov.

Hlava I
PODNIKY

Diel 1
Vlastné finančné zdroje

§ 4

Vlastné finančné zdroje podnikov sú:

a) podiel z prírastku zisku alebo zo zisku,

b) podiel z odpisov základných prostriedkov,

c) uvoľnené vlastné obežné prostriedky, pokiaľ podľa osobitných predpisov*) nie sú finančným zdrojom nadriadeného orgánu,

d) výsledky z predaja prebytočných a neupotrebiteľných hnuteľných základných prostriedkov a z likvidácie všetkých prebytočných a neupotrebiteľných základných prostriedkov,

e) tržby z brakovania zvierat základného stáda,

f) iné finančné zdroje určené ministrom financií.

§ 5

(1) Podnik používa vlastné finančné zdroje

a) na doplnenie vlastných obežných prostriedkov,

b) na decentralizovanú investičnú výstavbu a generálne opravy, prieskumné a projektové práce a iné investície (ďalej len „decentralizovaná výstavba“),

c) prípadne na iné účely podľa tejto vyhlášky alebo podľa osobitných predpisov.

(2) Vlastné finančné prostriedky podnikov koncom roku neprepadajú.

(3) Vlastné finančné zdroje podnik používa aj na splatenie úveru, ktorý mu banka poskytla na preklenutie časového nesúladu medzi vytvorením zdroja a potrebou použitia tohto zdroja.

Podiel z prírastku zisku (podiel zo zisku)

§ 6

Prírastkom zisku za celý rok je rozdiel medzi skutočným ziskom za bežný rok a skutočným ziskom (stratou) za bezprostredne predchádzajúci rok. Skutočným ziskom (stratou) sa rozumie súvahový zisk (strata).

§ 7

(1) Podiel z prírastku zisku určí podniku orgán priamo jemu nadriadený (§ 31). Podiel sa určí na obdobie päťročného plánu percentnou sadzbou pre každý rok tohto obdobia. Pritom sa podiely pre jednotlivé roky päťročného plánu určia spravidla zostupnými sadzbami.

(2) Pre určenie sadzby je rozhodujúca jednak obtiažnosť úlohy zvyšovať výrobu (výkony) a znižovať vlastné náklady, jednak potreba vlastných obežných prostriedkov, ako aj potreba základných prostriedkov a ich efektívnosť.

(3) Sadzba sa smie zmeniť so súčasnou zmenou plánu, a to len vtedy, ak sa zmenia podstatne úlohy vyplývajúce pre podnik z päťročného plánu. Ak dôjde k zmene organizácie podniku, zmení orgán priamo jemu nadriadený sadzbu podielu z prírastku zisku a súčasne zmení plán. Ustanovenie odseku 2 platí aj pre zmenu sadzby.

§ 8

Podnik spravidla používa podiel z prírastku zisku predovšetkým na potrebné doplnenie vlastných obežných prostriedkov a ďalej na financovanie decentralizovanej výstavby. Pri použití podielu z prírastku zisku na doplnenie vlastných obežných prostriedkov a na financovanie decentralizovanej výstavby sa môže podnik odchýliť od súm plánovaných na tieto účely v ročnom podnikovom pláne, ak tým nedôjde k nežiadúcemu spomaleniu rýchlosti obratu normovaných obežných prostriedkov oproti plánu.

§ 9

(1) Podniku, ktorého plánovaný rozvoj by sa plne nezabezpečil podielom z prírastku zisku a podielom z odpisov, môže orgán priamo jemu nadriadený (§ 31) určiť namiesto podielu z prírastku zisku podiel zo zisku. Podiel zo zisku sa určí tiež podniku novozriadenému, a to pre prvý rok jeho činnosti.

(2) Inak platia o podiele zo zisku obdobne ustanovenia §§ 7 a 8.

§ 10

Podnik si ponechá každý mesiac skutočne dosiahnutý zisk (zisk vykázaný v predloženej súvahe) znížený o sumy, ktoré je povinný zo zisku odviesť podľa ustanovenia § 20, prípadne § 25.

§ 11

(1) Orgány priamo nadriadené podnikom sú povinné urobiť potrebné opatrenia, aby podniky nedosahovali zisk nesprávnym spôsobom, najmä predražovaním, nesprávnym určením cien, zhoršovaním kvality, plnením len rentabilných výrobkov a služieb a neplnením menej rentabilných, avšak obyvateľstvom vyžadovaných výrobkov a služieb, zanedbávaním starostlivosti o pracujúcich a iným nesprávnym spôsobom. Zisk dosiahnutý nesprávnym spôsobom sa musí podnikom odčerpať podľa osobitných predpisov.

(2) V jednotlivých podnikoch, v ktorých nie sú zabezpečené predpoklady, že zainteresovanie podnikov pomocou podielu z prírastku zisku alebo podielu zo zisku bude využité v prospech národného hospodárstva, alebo v ktorých by podiel z prírastku zisku alebo podiel zo zisku nebol vhodným prostriedkom na zlepšenie činnosti podnikov, zavedie národný výbor, ktorý podnik riadi, iný spôsob hmotného zainteresovania, napr. podiel zo zníženia vlastných nákladov oproti minulému roku.

§ 12
Podiel z odpisov

(1) Podiel z odpisov určí podniku orgán priamo jemu nadriadený (§ 31). Podiel sa určí na obdobie päťročného plánu percentnou sadzbou pre každý rok tohto obdobia.

(2) Pri určení sadzby podielu z odpisov sa prihliada k vykázanému stupňu opotrebenia základných prostriedkov, k potrebe nových základných prostriedkov, ako aj k plánovanému rozvoju výroby (výkonov). Podiel podniku z odpisov určený na obdobie päťročného plánu nesmie byť spravidla nižší ako suma potrebná na úhradu generálnych opráv, zistená podľa odpisových noriem.

(3) Sadzba smie byť zmenená so súčasnou zmenou plánu, a to len vtedy, ak sa zmenia podstatne úlohy vyplývajúce pre podnik z päťročného plánu; ustanovenie odseku 2 platí aj pre zmenu sadzby.

§ 13

(1) Podnik si ponechá každý mesiac podiel z odpisov vo výške zodpovedajúcej určenej sadzbe. Základom pre výpočet mesačného podielu sú skutočné odpisy zúčtované za dobu od začiatku bežného roku do konca príslušného mesiaca. Od takto vypočítaného podielu odpočíta podnik sumy, ktoré si za bežný rok ako podiel z odpisov už ponechal.

(2) Výšku ročného podielu z odpisov vypočíta si podnik podľa zásad odseku 1 na základe skutočných odpisov zúčtovaných za bežný rok.

§ 14

Podiel z odpisov používa podnik na financovanie decentralizovanej výstavby.

§ 15
Zdroje zo zníženia vlastných obežných prostriedkov

Prostriedky vyplývajúce zo zníženia vlastných obežných prostriedkov môže podnik použiť, pokiaľ osobitné predpisy*) neurčujú inak, na financovanie decentralizovanej výstavby.

§ 16
Výsledky z predaja a likvidácie základných prostriedkov

(1) Výsledkom z predaja a likvidácie základných prostriedkov [§ 4 písm. d)] sa rozumejú tržby z predaja po odpočítaní nákladov spojených s predajom alebo výnosy z likvidácie základných prostriedkov po odpočítaní nákladov spojených s likvidáciou. Tento zdroj slúži na financovanie decentralizovanej výstavby.

(2) Ak náklady spojené s predajom (likvidáciou) základných prostriedkov prevyšujú tržby (výnosy), uhradzuje sa rozdiel z prostriedkov podniku určených na investície.

§ 17
Tržby z brakovania zvierat základného stáda

Tržby z brakovania zvierat základného stáda používa podnik na úhradu nákladov na tvorenie základného stáda.

§ 18
Prevody prostriedkov

(1) Sumy podielu z prírastku zisku (podielu zo zisku) určené na financovanie decentralizovanej výstavby a prostriedky vyplývajúce z plánovaného zníženia vlastných obežných prostriedkov, pokiaľ tieto prostriedky (§ 15) je podnik oprávnený použiť na financovanie decentralizovanej výstavby, prevedie podnik na svoj investičný účet najneskôr prvý deň po lehote určenej Ministerstvom financií na predloženie štvrťročnej súvahy.

(2) Sumy podielov z odpisov prevedie podnik na svoj investičný účet najneskoršie prvý deň po lehote určenej Ministerstvom financií na predloženie mesačnej súvahy.

(3) Výsledok z predaja a likvidácie základných prostriedkov a tržby z brakovania zvierat základného stáda sa prevádzajú bežne na investičný účet podniku.

(4) Ak nevykoná podnik prevod podľa odsekov 2 a 3 včas a v plnej výške, je povinný zaplatiť do rozpočtu národného výboru za každý deň omeškania na vrub svojich nákladov penále vo výške 1 promile zo sumy neprevedenej včas. Prevod výsledku z predaja a likvidácie základného prostriedku a tržieb z brakovania zvierat základného stáda na investičný účet podniku sa považuje za prevedený včas, ak bol prevedený do 14 dní po uplynutí kalendárneho mesiaca, v ktorom tržby (výnosy) boli dosiahnuté, prípadne likvidácia základného prostriedku sa skončila. Penále sa neplatí, ak je menej ako 50 Kčs.

Diel 2
ODVODY PODNIKOV

Oddiel 1
Odvody podnikov podriadených vedúcemu podniku alebo združeniu

§ 19

(1) Po schválení rozpočtu krajov vládou určí vedúci podnik podnikom tvoriacim hospodársku jednotku so zreteľom na ich návrhy výšku ročného plánovaného odvodu zo zisku. Tento plánovaný odvod musí byť v súlade s úlohou odvodu zisku určenou v rozpočte a s dlhodobými podielmi.

(2) Ak má podnik určený podiel z prírastku zisku, upraví sa výška jeho plánovaného odvodu zo zisku na bežný rok podľa hospodárskeho výsledku, ktorý bol schválený pri záverečnom hodnotení výsledkov jeho hospodárenia za predchádzajúci rok; plánovaný odvod sa upraví o rozdiel medzi skutočným a očakávaným hospodárskym výsledkom predchádzajúceho roku. O uvedený rozdiel sa plán odvodu zo zisku, ak je skutočný výsledok nižší ako očakávaný, zníži, a ak je skutočný výsledok vyšší ako očakávaný, zvýši. Podnik, ktorý oproti doterajšiemu plánu plán prírastku zisku nemení alebo ho znižuje, vykoná len uvedenú úpravu určeného odvodu zo zisku. Podnik, ktorý oproti doterajšiemu plánu plán prírastku zisku zvyšuje, ešte upravený odvod zo zisku zvýši, a to tak, aby plánovaná suma jeho podielu z prírastku zisku zodpovedala určenej percentnej sadzbe (§ 7). Úpravy sa vykonajú do troch dní po schválení výsledkov finančného hospodárenia.

(3) Ak zvýši podnik v inom prípade, než je uvedené v odseku 2, oproti doterajšiemu plánu plán prírastku zisku, zvýši zároveň plán odvodu zo zisku, a to tak, aby plánovaná suma jeho podielu z prírastku zisku zodpovedala určenej percentnej sadzbe (§ 7).

(4) Podnik rozdelí vo svojom podnikovom pláne na jednotlivé štvrťroky odvod zo zisku určený, prípadne upravený podľa predchádzajúcich odsekov, a to v rovnakom pomere, v akom je v podnikovom pláne rozvrhnutý na jednotlivé štvrťroky plán tvorby zisku.

§ 20

(1) Podnik odvádza vedúcemu podniku najneskôr 12. a 25. Dňa každého mesiaca po jednej šestine sumy plánovaného odvodu zo zisku pripadajúceho na príslušné štvrťroky (§ 19 ods. 4). V odôvodnených prípadoch môže vedúci podnik so súhlasom národného výboru, ktorý podnik riadi, určiť podniku iné lehoty odvodov, a určiť, že sa odvod vykonáva vo výške zodpovedajúcej jednej polovici sumy plánovanej na príslušný mesiac. Zmena lehôt sa musí dohodnúť s príslušnou pobočkou Štátnej banky československej (ďalej len „banka“).

(2) Podnik, ktorý zvýši plán odvodu zo zisku podľa hospodárskeho výsledku predchádzajúceho roku (§ 19 ods. 2), odvedie doplatok za predchádzajúce obdobie bežného roku vyplývajúci z vykonaného zvýšenia plánu odvodu zo zisku do troch dní po schválení výsledkov finančného hospodárenia.

(3) U podnikov, ktoré nevytvorili zisk vo výške plánovaného odvodu, sa počas štvrťroku použije na plánované odvody celý vytvorený zisk. Po uplynutí každého mesiaca zistí podnik podľa zostavenej súvahy, či použil k plánovaným odvodom celý vytvorený zisk a prípadný nedoplatok uhradí z vytvoreného zisku najneskoršie súčasne s odvodom plánovaného zisku bezprostredne nasledujúcom po lehote určenej Ministerstvom financií na predloženie mesačnej (štvrťročnej) súvahy. Nedoplatok, ak na jeho úhradu nestačí vytvorený zisk, uhradí podnik z vlastných finančných zdrojov uvedených v § 4, a to najneskoršie súčasne s odvodom plánovaného zisku bezprostredne nasledujúcom po lehote určenej Ministerstvom financií na predloženie štvrťročnej (ročnej) súvahy.

(4) Ak dosiahne podnik vyšší zisk ako plánoval (nadplánový zisk), zvýši dodatočne štvrťročné odvody zo zisku podľa zisku vykázaného vo štvrťročnej (ročnej) súvahe, a to tak, aby podniku zostala suma, ktorú si podnik ponechal podľa plánu od začiatku roku, zvýšená o časť nadplánového zisku zodpovedajúcu určenému percentnému podielu z prírastku zisku (podielu zo zisku). Doplatok odvedie podnik do troch dní po lehote určenej na predloženie štvrťročnej (ročnej) súvahy vedúcemu podniku.

§ 21

(1) Podnik odvádza vedúcemu podniku do 23. dňa každého mesiaca jednu tretinu sumy odpisov, plánovanú na odvod na príslušný štvrťrok.

(2) Odvody odpisov sa dodatočne štvrťročne upravujú podľa skutočných odpisov zúčtovaných za dobu od začiatku roka do konca príslušného štvrťroka; od týchto odpisov odpočíta podnik podiel z odpisov, ktorý je oprávnený si ponechať, a sumy, ktoré už za bežný rok z odpisov odviedol. Tieto úpravy sa obdobne spresňujú podľa skutočných odpisov zúčtovaných za bežný rok.

(3) Ak vyplynie z úprav a spresnení preplatok alebo nedoplatok, zúčtuje sa pri najbližšom odvode odpisov.

§ 22

Sumy vyplývajúce z plánovaného zníženia vlastných obežných prostriedkov odvedie podnik vedúcemu podniku v splátkach po jednej tretine sumy plánovanej na odvod za príslušný štvrťrok, a to najneskôr 23. deň každého mesiaca.

§ 23

(1) Ak nevykoná podnik odvod podľa §§ 19 až 22 včas a v plnej výške, môže vedúci podnik uložiť podniku, aby mu zaplatil za každý deň omeškania na ťarchu svojich nákladov penále vo výške 1 promile zo sumy včas neodvedenej.

(2) Podnik, ktorý použil na odvod zo zisku vykonanému v priebehu štvrťroka v lehote pre odvod určenej celý vytvorený zisk, nie je povinný zaplatiť penále zo sumy zisku včas neodvedenej. To platí obdobne, ak podnik použil na úhradu nedoplatku plánovaný odvod zo zisku v lehote určenej v § 20 ods. 3 okrem vytvoreného zisku aj všetky vlastné finančné zdroje.

Oddiel 2
Odvody podnikov podriadených priamo národnému výboru

§ 24

(1) Po schválení rozpočtu krajov vládou určí národný výbor priamo podriadeným podnikom so zreteľom na ich návrhy výšku ročného plánovaného odvodu zo zisku národnému výboru:

a) do jeho rozpočtu,

b) na centralizované použitie.

Tieto plánované odvody musia byť v súlade s úlohou odvodu zisku určenou v rozpočte a s dlhodobými podielmi.

(2) Ak má podnik určený podiel z prírastku zisku, upraví sa výška jeho plánovaného odvodu zo zisku do rozpočtu na bežný rok podľa hospodárskeho výsledku, ktorý bol schválený pri záverečnom hodnotení výsledkov jeho hospodárenia za predchádzajúci rok; plánovaný odvod do rozpočtu sa upraví o rozdiel medzi skutočným a očakávaným hospodárskym výsledkom predchádzajúceho roku. O uvedený rozdiel sa plán odvodu zo zisku do rozpočtu, ak je skutočný výsledok nižší ako očakávaný, zníži, a ak je skutočný výsledok vyšší ako očakávaný, zvýši. Podnik, ktorý oproti doterajšiemu plánu plán prírastku zisku nemení alebo ho znižuje, vykoná len uvedenú úpravu určeného odvodu zo zisku. Podnik, ktorý oproti doterajšiemu plánu plán prírastku zisku zvyšuje, ešte upravený odvod zo zisku zvýši, a to tak, aby sa na plánovanom prírastku zisku podieľal podnik a národný výbor v rovnakom pomere, v akom sa podieľali na prírastku zisku podľa plánu, na základe ktorého bol podniku naposled určený odvod zo zisku. Úpravy sa vykonajú do troch dní po schválení výsledkov finančného hospodárenia.

(3) Ak zvýši podnik v inom prípade ako uvedenom v odseku 2 oproti doterajšiemu plánu plán prírastku zisku, zvýši súčasne plán odvodu zo zisku, a to tak, aby sa na plánovanom prírastku zisku podieľal podnik a národný výbor v rovnakom pomere, v akom sa podieľali na prírastku zisku podľa plánu, na základe ktorého bol naposledy určený odvod zo zisku.

(4) Podnik rozdelí vo svojom podnikovom pláne na jednotlivé štvrťroky odvod zo zisku určený, príp. upravený podľa predchádzajúcich odsekov, a to v rovnakom pomere, v akom je v podnikovom pláne rozvrhnutý na jednotlivé štvrťroky plán tvorby zisku.

§ 25

(1) Plánovaný zisk odvádza podnik národnému výboru 14. a 28. dňa každého mesiaca po jednej šestine sumy plánovaného odvodu zo zisku na príslušný štvrťrok. V odôvodnených prípadoch môže národný výbor, ktorý podnik riadi, určiť, že sa odvod vykonáva vo výške zodpovedajúcej jednej polovici sumy plánovanej na príslušný mesiac a môže určiť iné lehoty odvodov v priebehu roka. Odvody v decembri musia sa však vykonať v lehotách podľa prvej vety. Zmena lehôt sa musí dohodnúť s príslušnou pobočkou banky.

(2) Podnik, ktorý zvýši plán odvodu zisku podľa hospodárskeho výsledku predchádzajúceho roku (§ 24 ods. 2), odvedie doplatok za predchádzajúce obdobie bežného roka vyplývajúci z vykonaného zvýšenia plánu odvodu zo zisku najneskoršie do troch dní po schválení výsledkov finančného hospodárenia.

(3) Ak dosiahne podnik nadplánový zisk, podieľa sa na ňom podnik a národný výbor v rovnakom pomere, v akom sa podieľajú na prírastku zisku (na zisku) podľa plánu, na základe ktorého bol podniku naposled určený odvod zo zisku. Doplatok odvedie podnik do troch dní po lehote určenej Ministerstvom financií na predloženie štvrťročnej (ročnej) súvahy.

(4) Inak platia o odvodoch zo zisku obdobne ustanovenia § 20 ods. 3.

§ 26

(1) Podnik odvádza do rozpočtu národného výboru, ktorý podnik riadi, plánovanú sumu odpisov základných prostriedkov do 28. dňa každého mesiaca, a to vždy vo výške jednej tretiny sumy plánovanej na odvod na príslušný štvrťrok.

(2) Odvody odpisov sa dodatočne štvrťročne upravujú podľa skutočných odpisov zúčtovaných za dobu od začiatku roku do konca príslušného štvrťroku; od takto upravených odvodov odpočíta podnik sumy, ktoré už za bežný rok do rozpočtu národného výboru odviedol. Tieto úpravy sa obdobne spresňujú podľa skutočných odpisov zúčtovaných za bežný rok.

(3) Ak vyplynie z úprav a spresnení preplatok alebo nedoplatok, zúčtuje sa pri najbližšom odvode odpisov.

(4) Ustanovenia odsekov 1 až 3 platia primerane o odvodoch odpisov do centralizovaných zdrojov.

§ 27

Z plánovaného zníženia vlastných obežných prostriedkov odvedie podnik do rozpočtu národného výboru, ktorý podnik riadi, prípadne do centralizovaných zdrojov sumy určené finančným plánom, a to najneskôr 26. dňa každého mesiaca.

§ 28

Odvody do rozpočtu národného výboru prevádza podnik na príslušný účet rozpočtových príjmov (v malých obciach na bežný účet) národného výboru u banky.

§ 29

Pre centralizované finančné prostriedky zriadi banka národnému výboru osobitné účty.

§ 30

(1) Ak neprevedie podnik odvod do rozpočtu národného výboru, prípadne na účet centralizovaných prostriedkov (§§ 25 až 27) včas a v plnej výške, je povinný zaplatiť do rozpočtu národného výboru, prípadne na príslušný osobitný účet centralizovaných prostriedkov na ťarchu svojich nákladov za každý deň meškania penále vo výške 1 promile zo sumy včas neodvedenej. Penále sa neplatí, ak je menej ako 50 Kčs.

(2) Podnik, ktorý použil na odvod zo zisku vykonanému v priebehu štvrťroku v lehote pre odvod určenej celý vytvorený zisk, nie je povinný zaplatiť penále zo sumy zisku včas neodvedenej. To platí

obdobne ak podnik použil na úhradu nedoplatku plánovaného odvodu zo zisku v lehote určenej v § 20 ods. 3 okrem vytvoreného zisku aj všetky vlastné finančné zdroje.

Hlava II
NÁRODNÝ VÝBOR, VEDÚCI PODNIK A ZDRUŽENIE

Diel 1
Určenie podielov z finančných zdrojov

§ 31

(1) Národný výbor pri rozpise smerníc pre zostavenie päťročného plánu určí jednotlivým podnikom, ktoré riadi, a vedúcim podnikom na obdobie päťročného plánu pre každý rok percentnou sadzbou podiel z prírastku zisku, prípadne podiel zo zisku a podiel z odpisov. Pri určovaní podielov si môže národný výbor ponechať potrebnú časť na centralizované použitie.

(2) Podiel z prírastku zisku (zo zisku) a podiel z odpisov sa určí na obdobie päťročného plánu percentnou sadzbou pre každý rok tohto obdobia. Pritom sa podiely z prírastku zisku (zo zisku) pre jednotlivé roky päťročného plánu určia spravidla zostupnými sadzbami. Ustanovenia §§ 7, 9 a 12 platia primerane.

(3) Vedúci podnik určí podiely jednotlivým podnikom (§ 2 ods. 1, §§ 7, 9 a 12); časť si vyhradí, avšak len v miere nevyhnutne potrebnej, na centralizované použitie.

Diel 2
Použitie centralizovaných finančných zdrojov

§ 32

Finančné zdroje národného výboru a vedúceho podniku určené na centralizované použitie sa tvoria z prostriedkov, ktoré odvádzajú podniky zo zisku a z odpisov, z plánovaného zníženia vlastných obežných prostriedkov a zo súm odčerpaných ním podľa výsledkov celkových rozborov. Prostriedky určené na centralizované použitie sa musia oddeliť od ostatných prostriedkov národného výboru a vedúceho podniku.

§ 33

(1) Národný výbor a vedúci podnik používa centralizované prostriedky v prospech podnikov:

a) na úhradu nákladov podnikov na decentralizovanú výstavbu, ktorej vykonanie im národný výbor alebo vedúci podnik uložil (napr. na výstavbu závodov, ich rekonštrukciu, modernizáciu alebo obnovu strojového zariadenia);

b) na doplnenie vlastných prostriedkov podnikov na decentralizovanú výstavbu;

c) na úhradu svojich záväzkov zo záruk za prevádzkové a investičné úvery poskytnuté bankou podnikom;

d) na doplnenie vlastných obežných prostriedkov podnikov, ak im nestačí ich podiel z prírastku zisku, podiel zo zisku, prípadne podiel z úspory dosiahnutej znížením straty oproti minulému roku;

e) na úhradu nadplánových strát podnikov, a pokiaľ ide o vedúce podniky aj na úhradu plánovaných strát;

f) na poskytnutie príspevku podniku, ktorý dosiahol horšieho hospodárskeho výsledku ako plánoval, na úhradu rozdielu medzi jeho plánovaným a skutočne dosiahnutým nižším podielom z prírastku zisku (zo zisku), pokiaľ príčinu horšieho hospodárskeho výsledku nemožno pričítať

podniku. O tomto príspevku rozhodne národný výbor alebo vedúci podnik po skončení roku pri záverečnom hodnotení výsledkov hospodárenia podniku;

g) na poskytnutie prostriedkov podnikom v primeranej výške na doplnenie vlastných obežných prostriedkov alebo na investície z toho dôvodu, že ich hospodársky výsledok bol nepriaznivo ovplyvnený buď zásahom národného výboru alebo vedúceho podniku alebo inými vonkajšími vplyvmi, s ktorými nebolo možné počítať; tieto prostriedky sa poskytujú podnikom podľa rozhodnutia nadriadeného orgánu;

h) na iné účely určené Ministerstvom financií alebo s jeho súhlasom.

(2) Centralizované prostriedky sa nesmú v priebehu roka použiť na zakrývanie dôsledkov zlého hospodárenia podnikov. Tieto prostriedky sa môžu výnimočne použiť na usporiadanie dôsledkov zlého hospodárenia, avšak až po vykonaní ročného komplexného rozboru činnosti podniku a po schválení nápravných opatrení a ročných účtovných výkazov.

(3) Nadplánové centralizované prostriedky, pre ktoré nebude upotrebenie v podriadených podnikoch, môže národný výbor použiť tiež pre rozpočtové organizácie na rozvoj platených služieb obyvateľstvu.

Diel 3
Odvody vedúcich podnikov a združení ako nadriadených orgánov

§ 34

Prostriedky, ktoré podniky odvádzajú vedúcemu podniku zo zisku, z odpisov a zo zníženia vlastných obežných prostriedkov, odvádza vedúci podnik za hospodársku jednotku podľa ďalších ustanovení do rozpočtu národného výboru, prípadne do zdrojov centralizovaných u národného výboru, s výnimkou prostriedkov, ktoré vedúci podnik je oprávnený si ponechať na centralizované použitie.

§ 35

(1) Plánovaný zisk odvádza vedúci podnik národnému výboru dvakrát mesačne, a to najneskôr 14. a 28. deň každého mesiaca po jednej šestine sumy plánovaného odvodu pripadajúceho na príslušný štvrťrok. V odôvodnených prípadoch môže národný výbor určiť iné lehoty odvodov v priebehu roku; toto ustanovenie neplatí pre odvody v decembri. Zmena lehôt sa musí dohodnúť s príslušnou pobočkou banky.

(2) Inak platia o odvodoch zisku do rozpočtu národného výboru a na centralizované použitie primerane ustanovenia §§ 24 a 25.

§ 36

O odvodoch odpisov, súm zo zníženia vlastných obežných prostriedkov do rozpočtu národného výboru a do centralizovaných zdrojov a o platení penále platia primerané ustanovenia §§ 26, 27, 28 a 30 ods. 1.

Diel 4
Úhrada prevádzkových výdavkov združení

§ 37

Podniky sú povinné poskytnúť združeniu príspevky na úhradu plánovaných nákladov na jeho činnosť, pokiaľ tieto náklady nie sú kryté z iných zdrojov. Výšku príspevku a spôsob jeho odvodu určí jednotlivým podnikom združenie po prejednaní s podnikmi. Tieto príspevky zahrňujú podniky

do svojich nákladov. Pri záujmových združeniach určí výšku príspevku a spôsob jeho odvodu národný výbor, ktorý ich riadi.

Hlava III
ÚHRADA STRÁT

Diel 1
Úhrada plánovaných strát

§ 38

Plánované straty podnikov podriadených priamo národnému výboru sa uhradzujú prídelom z rozpočtu národného výboru.

§ 39

U domovej správy, ktorá plánuje odvod odpisov do rozpočtu národného výboru, sa prídel na úhradu plánovanej straty kompenzuje s plánovaným odvodom odpisov. Ak sú skutočné odpisy podľa štvrťročných účtovných výkazov vyššie ako odpisy plánované, použije domová správa vyššie odpisy predovšetkým na preddavkovanie takto vzniklej vyššej (neplánovanej) straty; nevyčerpaný zvyšok odvádza do rozpočtu národného výboru. Ak sú skutočné odpisy nižšie, zníži sa o rozdiel predovšetkým suma, ktorú mala domová správa použiť na kompenzáciu s prídelom na úhradu plánovanej straty.

§ 40

(1) Plánovaná strata sa uhradzuje podniku podľa normy úhrady (ďalej len „norma“), pokiaľ nie je určené inak.

(2) Norma vyjadruje výšku úhrady pripadajúcu na každý jednotlivý výrobok toho istého druhu alebo určitej skupiny výrobkov, ktorý má byť podľa plánu v bežnom roku vyfakturovaný, prípadne na každú korunu realizácie všetkých výrobkov alebo ich určitej skupiny plánovanej na príslušný rok. O tom, ktorý spôsob výpočtu normy podľa vety prvej sa použije, rozhodne orgán, z prostriedkov ktorého sa strata uhradzuje. Podľa rozhodnutia orgánu priamo nadriadeného podniku môže byť norma určená na jednotlivé štvrťroky. Toto ustanovenie platí obdobne pre výkony.

(3) Pri výpočte normy vychádza podnik zo svojej celkovej straty vyplývajúcej z rozdielu medzi úplnými vlastnými nákladmi na realizáciu výroby (náklady na výkony, obeh a pod.) plánovanými na príslušný rok (štvrťrok) a plánovanou realizáciou v plánovaných realizačných cenách (bez dane z obratu alebo z výkonov).

(4) Do základu pre výpočet normy zahrnie podnik aj stratu (zisk) z plánovanej inej realizácie a z plánovaných nerealizačných ziskov a strát, ak to určí orgán priamo nadriadený podniku. Inak sa tieto straty z ostatných činností uhradzujú podľa plánu.

§ 41

(1) Národný výbor môže na zvýšenie záujmu na dobrom hospodárení podnikov s plánovanou stratou rozhodnúť, že sa im ponechá dlhodobe určený podiel z úspory dosiahnutej znížením straty na jeden výrobok alebo na jednu korunu realizácie oproti bezprostredne predchádzajúcemu roku. V tomto prípade sa určí norma tak, aby nielen zabezpečovala úhradu plánovanej straty, ale aby bola vyššia o úsporu alebo o jej časť, ktorú podnik dosiahne znížením straty na jeden výrobok alebo jednu korunu realizácie oproti bezprostredne predchádzajúcemu roku. Ak sa v úspore

prejavujú vplyvy vyplývajúce zo zmien organizácie podniku, upraví sa strata za predchádzajúci rok, ako aj úspora tak, aby tieto vplyvy sa v nich neprejavovali.

(2) O použití prostriedkov vyplývajúcich z rozdielu medzi normou určenou podľa odseku 1 a skutočnou stratou platí obdobne ustanovenie o použití podielu z prírastku zisku podnikov ziskových.

§ 42

(1) Výpočet normy predloží podnik orgánu priamo nadriadenému najneskôr 20. deň pred začiatkom roka (štvrťroka), a to trojmo na tlačive, ktoré určí Ministerstvo financií. Ak nebude tento plán schválený, vypočíta podnik normu podľa podkladov, ktoré má k dispozícii; po schválení plánu podnik normu spresní.

(2) Orgán nadriadený priamo podniku normu preskúma a keď nezistí závady, normu schváli. Schválenie vyznačí na doklade, ktorým podnik oznámil výpočet normy nadriadenému orgánu, a jedno vyhotovenie dokladu zašle pobočke banky.

§ 43

(1) Podnikom, ktorým sa plánovaná strata neuhradzuje podľa normy úhrady, sa prídel na úhradu plánovaných strát poskytuje mesačne preddavkove, a to najneskôr 20. deň každého mesiaca a vo výške zodpovedajúcej jednej tretine sumy plánovanej na príslušný štvrťrok, prípadne vo výške zodpovedajúcej plánu na príslušný mesiac.

(2) Preddavky podľa odseku 1 sa upravujú podľa mesačných (štvrťročných) účtovných výkazov. Úprava za mesiac december sa vykoná pri schvaľovaní výsledkov finančného hospodárenia za uplynulý rok.

(3) U domových správ sa pri úprave preddavkov odpočíta od skutočnej straty suma vo výške zodpovedajúcej nevykonaným plánovaným bežným opravám.

(4) Pokiaľ sa u domových správ odvod odpisov do rozpočtu národného výboru kompenzuje s prídelom na úhradu plánovanej straty (§ 39), odvedie sa suma zodpovedajúca nesplnenej plánovanej strate alebo nevykonaným plánovaným bežným opravám do rozpočtu národného výboru.

§ 44

(1) Plánovaná strata sa podniku uhradzuje prostredníctvom pobočky banky, a to ak je určená norma, bežne podľa fakturácie a normy. Úhradu vykonáva banka tak, že prevádza prostriedky na obratový účet podniku.

(2) Ak sa plánovaná strata podniku uhradzuje podľa normy, nesmie banka úhradu vykonať, dokiaľ nedostane doklad o schválení normy (§ 42 ods. 2).

Diel 2

§ 45
Úhrada nadplánových a neplánovaných strát

Ak prekročí podnik v dôsledku prekročenia plánu realizácie plánovanú stratu (nadplánová strata), môže orgán priamo jemu nadriadený chýbajúcu sumu uhradiť; zdroje úhrady upravuje ustanovenie §§ 33 a 38. Inak platí o úhrade nadplánových strát primerane ustanovenie o úhrade strát plánovaných.

§ 46

(1) Ak má podnik z dôvodov neplánovanej straty (neplnenie plánovaného zisku) nedostatok finančných prostriedkov na doplnenie obežných prostriedkov alebo na financovanie svojej investičnej výstavby, môže mu banka poskytnúť na tento účel úver len na podklade rozborov uložených nápravných opatrení, pričom môže požadovať záruku za poskytnutý úver.

(2) Národný výbor sa môže zaručovať len za záväzky podriadených podnikov a len do výšky úmernej svojim príjmom z hospodárskej činnosti.

(3) Ak nezaplatí podnik zaručený úver do lehoty splatnosti alebo ak nevykoná v určenej lehote uložené opatrenia, je banka oprávnená odčerpať zaručenú sumu z bankových účtov príslušného národného výboru. Na možnosť realizácie záruky upozorní banka najmenej 14 dní vopred finančný odbor príslušného národného výboru.

§ 47

(1) Po skončení hospodárskeho roku rozhodne národný výbor na podklade schvaľovacieho konania (§ 58), či a akým spôsobom sa podniku neplánovaná strata uhradí.

(2) Ak rozhodne národný výbor, že stratu uhradí, použije na úhradu:

a) sumy, ktoré podľa schvaľovacieho konania odvedú ostatné podniky, ktoré národný výbor riadi,

b) prebytky hospodárenia, ktoré boli národnému výboru ponechané.

§ 48
Úhrada strát podnikov podriadených vedúcemu podniku a združeniu

O úhrade strát podnikom podriadeným vedúcemu podniku platia primerane ustanovenia §§ 38, 40, 42 a 46 s odchýlkou, že stratu podniku uhradzuje vedúci podnik.

§ 49
Spoločné ustanovenia

(1) Podnik s plánovanou celoročnou stratou, ktorý na niektorý štvrťrok plánuje zisk, dostáva prídely a odvádza zisk spôsobom, ktorý upraví priamo nadriadený orgán po prejednaní s podnikom; tento orgán prípadne prejedná s pobočkou banky úverovanie podniku v stratovom štvrťroku.

(2) Podnikom s plánovaným celoročným ziskom, avšak s plánovanou stratou v niektorom období roku môže byť na preklenutie finančných ťažkostí z toho vyplývajúcich poskytnutý úver v prípadoch a za podmienok určených osobitnými predpismi.

Tretia časť
Osobitná úprava finančného hospodárenia

§ 50

(1) Hospodárske jednotky, u ktorých nie sú vytvorené potrebné predpoklady, nie sú financované podľa ustanovení druhej časti, ale podľa ustanovení tretej časti. To platí aj pre podniky určené na zrušenie alebo u ktorých sa má objem výroby (výkonov) podstatne znižovať.

(2) Rozhodnúť o tom, že nie sú zabezpečené predpoklady pre financovanie podľa ustanovení druhej časti, je kompetentný, ak ide o celé odvetvie hospodárstva, krajský národný výbor, ak ide o jednotlivú hospodársku jednotku, národný výbor, ktorý hospodársku jednotku riadi.

§ 51

Podniku určí orgán priamo jemu nadriadený vo finančnom pláne výšku zisku, ktorý má vytvoriť, spôsob jeho použitia, výšku vlastných obežných prostriedkov a objem prostriedkov na decentralizovanú výstavbu.

§ 52

Zisk podniku sa sčasti odvádza do rozpočtu národného výboru, sčasti sa používa na plánované zvýšenie vlastných obežných prostriedkov, na decentralizovanú výstavbu a na iné účely určené finančným plánom alebo osobitnými predpismi.

§ 53

(1) Ak si má podnik podľa plánu doplniť zo zisku vlastné obežné prostriedky, ponechá si mesačne zo zisku jednu tretinu sumy, o ktorú sa majú podľa plánu v príslušnom štvrťroku zvýšiť tieto prostriedky.

(2) Ak má podnik podľa plánu použiť časti zisku na financovanie decentralizovanej výstavby, prevedie mesačne po jednej tretine sumy plánovanej pre tento účel na príslušný štvrťrok na svoj investičný účet, a to najneskôr prvý deň po lehote určenej Ministerstvom financií na predloženie mesačnej (štvrťročnej) súvahy.

§ 54

(1) Ak je skutočný zisk podniku za dobu od začiatku roku do konca príslušného mesiaca nižší ako zisk plánovaný na to isté obdobie, použije podnik zisk, ktorý mu zostane po vykonaní plánovaných odvodov, predovšetkým na plánované zvýšenie vlastných obežných prostriedkov.

(2) Ak vykáže podnik podľa súvahy od začiatku roka do konca príslušného mesiaca nadplánový zisk, ponechá si z neho sumu vo výške 15 %, pokiaľ osobitný predpis neurčuje inak. Túto sumu použije v prevádzke alebo podľa osobitných predpisov na financovanie decentralizovanej výstavby. Zvyšok nadplánového zisku odvedie podnik do rozpočtu národného výboru, prípadne vedúcemu podniku.

§ 55

Podnikom sa určí každoročne podiel z odpisov vyjadrený peňažnou sumou; inak o tomto podiele platia obdobne ustanovenia §§ 12 až 14.

§ 56

O odvodoch a prevodoch zisku a odpisov a o odvodoch súm zo zníženia vlastných obežných prostriedkov, o výsledkoch z predaja a likvidácie základných prostriedkov, tržbách z brakovania zvierat základného stáda, o použití centralizovaných prostriedkov ako aj o úhrade strát, platia primerane príslušné ustanovenia druhej časti.

§ 57

Finančné prostriedky podnikov koncom roka neprepadajú.

Štvrtá časť
SPOLOČNÉ A ZÁVEREČNÉ USTANOVENIA

Hlava I
KOMPLEXNÝ ROZBOR

§ 58

(1) Po uplynutí roka vykonajú podniky, hospodárske jednotky a národné výbory komplexný rozbor činnosti, a to zo všetkých hľadísk a vo všetkých súvislostiach, aby zhodnotili svoje hospodárenie vcelku a v jednotlivých odboroch svojej činnosti, zistili príčiny dobrých aj zlých výsledkov a mohli zvoliť vhodné opatrenia na zlepšovanie svojho hospodárenia. Na základe rozboru a stanoviska banky schváli kompetentný orgán výsledky finančného hospodárenia a výkazy podnikov a hospodárskych jednotiek, opatrenia na nápravu, ročné podiely z prírastku zisku, zo zisku, z odpisov, z úspory dosiahnutej znížením straty a pod.

(2) Ak dosiahol podnik alebo hospodárska jednotka podiel nesprávnym alebo nezaslúženým spôsobom, bude v sume tomu zodpovedajúcej podiel odčerpaný. Orgán schvaľujúci výsledky finančného hospodárenia podľa odseku 1 súčasne určí v medziach platných predpisov (§ 60) výšku hospodárskeho výsledku rozhodnú pre výpočet prírastku zisku v nasledujúcom roku.

§ 59

(1) Národné výbory kontrolujú, ako hospodárske jednotky používajú finančné zdroje; rovnakú kontrolu vykonáva vedúci podnik, pokiaľ ide o podniky jemu podriadené.

(2) Ak sa zistia vážne závady, môže nadriadený orgán obmedziť alebo aj odňať podniku oprávnenie používať vlastné finančné zdroje a používať centralizované prostriedky.

§ 60

Predpisy o komplexných rozboroch určujú podrobnosti o týchto rozboroch.

Hlava II
ZÁVEREČNÉ USTANOVENIA

§ 61

Ministerstvo financií môže zo závažných dôvodov povoliť výnimky a odchýlky od tejto vyhlášky.

§ 62

Zrušuje sa vyhláška ministra financií č. 85/1958 Ú. l. (Ú. v.) o finančných zdrojoch hospodárskych organizácií zapojených na rozpočty národných výborov a o úhrade ich strát a predpisy vydané na jej vykonanie, ako aj smernice Ministerstva financií por. č. 140/1958 Zb. inštr. pre výkonné orgány národných výborov o fonde rozvoja miestneho hospodárstva.

§ 63

Táto vyhláška nadobúda účinnosť 1. januárom 1961.

Minister financií:

Ďuriš v. r.

*) Vyhláška ministra financií č. 63/1958 Ú. l. (Ú. v.) o vlastných obežných prostriedkoch hospodárskych organizácií štátneho socialistického sektora.

*) § 9 vyhlášky ministra financií č. 63/1958 Ú. l. (Ú. v.) o vlastných obežných prostriedkoch hospodárskych organizácií štátneho socialistického sektora.

Vydavateľ Zbierky zákonov Slovenskej republiky a prevádzkovateľ právneho a informačného portálu Slov-Lex dostupného na webovom sídle www.slov-lex.sk je Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky, Župné námestie 13, 813 11 Bratislava, tel.: 02 571 01 000, e-mail: helpdesk@slov-lex.sk.